

Вельмишановні колеги!

Ви тримаєте у руках номер Українського кардіологічного журналу, в якому викладений повний текст нових Українських національних рекомендацій з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності, підготовлених спільною робочою групою Асоціації кардіологів України та Української Асоціації фахівців із серцевої недостатності. Для остаточного доопрацювання документу була залучена група рецензентів – провідних експертів у галузі кардіології нашої країни. Це дає підставу наразі розглядати цей документ як вітчизняний консенсус проблеми ХСН, який транслює лікарям останні практичні досягнення у галузі діагностики та лікування цього синдрому.

Порівняно з попередніми національними рекомендаціями (2009) новий документ суттєво доповнений – як за рахунок нових розділів, так і за рахунок більш детального викладення матеріалу у тих розділах, що були раніше. Новими є розділи «Епідеміологія, фактори ризику, етіологічні чинники та прогноз ХСН», «Лікування стенокардії у хворих з ХСН», «Лікування пацієнтів з ХСН та артеріальною гіпертензією», «Роль фізичних тренувань при ХСН», «Кардіохірургічні методи у лікуванні ХСН», «Лікування пацієнтів з ХСН та некардіальними супутніми патологічними станами». Більшість інших розділів розширені за рахунок більш детального викладення матеріалу і, насамперед, доказової бази щодо застосування того чи іншого лікувального методу. З метою покращення сприйняття матеріалу зросла частка останнього у вигляді таблиць.

Найбільш актуальними для поточної клінічної практики положеннями рекомендацій 2012 вбачаються, зокрема, розширення показань для застосування антагоністів мінералокортикоїдних рецепторів, доповнення чинного стандарту лікування систолічної ХСН із збереженим синусовим ритмом інгібітором синусового вузла івабрадином, розширення та уточнення показань до застосування кардіоресинхронізуючої терапії, а також кардіохірургічних методів лікування у таких хворих.

Сподіваємося, що публікація чинного вітчизняного консенсус-документа з ХСН викличе у практичних лікарів належний інтерес та сприятиме підвищенню ефективності лікування відповідної категорії їх пацієнтів.

**З повагою,
голова Української Асоціації фахівців з серцевої недостатності,
завідувач відділу серцевої недостатності ДУ «Національний науковий центр
«Інститут кардіології ім. акад. М.Д. Стражеска» НАМНУ»
професор Леонід ВОРОНКОВ**